

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Elise Fjellberg, 32266682

Utvidet tillatelse til oppmudring av vanningskanal for Svarstad vanning og motorferdsel på gbnr 211/1 i Hole kommune, innenfor Storøysundet-Sælabonn naturreservat.

Statsforvalteren gir Anders Ullern og John Reidar Strand tillatelse til opprensning av kanal for jordbruksvanning – Svarstad vanning/ Elstøen gartneri, på gbnr 211/1 i Hole kommune, innenfor Storøysundet-Sælabonn naturreservat. Tiltaket omfatter graving/mudring i våtmark og motorferdsel. Tillatelsen gis med hjemmel i verneforskriften § 7 f) og j) og det stilles vilkår for gjennomføringen.

Bakgrunn for saken

Vi viser til tidligere søknad av 21.03.2022 og tilhørende vedtak om tillatelse til opprensning av vanningskanalen av 24.03.2022.

Den 19.04.2022 ble vi igjen kontaktet Skuterud per telefon, med forespørsel om tillatelse til å gjøre ytterligere tiltak i vanningskanalen. Vannstanden i fjorden var da på 62,11 moh. og det kommer ikke vann inn til pumpehusene. Vannstanden vil trolig ikke synke mer, men den vil heller ikke stige noe de neste dagene. Situasjonen er kritisk for Elstøen gartneri sin produksjon av salat som er satt i gang for sesongen.

Denne gangen er det ønske om å grave så langt ut som det lar seg gjøre, ned til en dybde på 62 moh. for å sikre vanntilførsel. Dette ble ikke gjort i første omgang, fordi vannet ble nådd lenge før dette og det var dermed ikke behov, samtidig som inngrepet ble så lite som mulig i forhold til naturverdiene. Nå er vannet så lavt at det er mulig å komme langt ut for å utbedre kanalen. Tiltakshaver er parat til å sette i gang arbeidene så snart som mulig. Det er estimert at arbeidet vil ta inntil 1,5 dag.

Bakgrunn for saken som beskrevet i vedtak av 24.03.2022

Vi viser til søknad mottatt 21.03.2022. Svarstad vanning – Elstøen gartneri i Hole kommune, ved grunneiere John Reidar Strand (gbnr 208/9) og Anders Ullern (gbnr 211/1) søker om tillatelse til å

mudre opp kanal for jordbruksvanning. For gjennomføring av tiltaket kreves også tillatelse til bruk av motorkjøretøy og noe vegetasjonsrydding innenfor reservatet. Kontaktperson for søknaden er Jon T. Skuterud.

Kanalen er opprinnelig en utbedring av et naturlig bekkeløp som renner ut på stedet. Kanalen benyttes ikke til private formål, kun for vanntilgang for jordbruksanlegg. Kanalen slammes til over tid både via avrenning fra omkringliggende jorder og av naturlig forflytting av sedimenter i sjøen som følge av vær og vind. Vannstanden er i dag svært lav (62,35 moh. per 21.03.2021) og det kommer ikke vann inn til pumpehusene. For å sikre vanntilførsel til gartneriet haster det med å gjennomføre tiltaket, senest innen 10 dager avhengig av sol og temperatur. Den lave vannstanden er gunstig for gjennomføring av gravearbeider i kanalen.

I telefonsamtale med Skuterud fremkom det at det er behov for å grave opp kanalen slik det er gjort tidligere, senest i 2017. Kanalen er omtrent 4 m bred i overflaten. Antatt gravedybde er 40 cm i en 1 meters bredde i midten, med skrånende kanter opp. Kanalens totale lengde er omtrent 250 m fra det innerste pumpehuset, hvorav inntil 200 m er innenfor reservatet, dersom det graves så langt som det fremgår av flyfoto at det er gjort tidligere (se flyfoto i konklusjonen).

Skuterud viser til beskrivelse av tilsvarende tiltak i 2017 fra søknad til Hole kommune, og at nåværende tiltak vil gjennomføres på samme måte. Den gang berørte tiltaket kun gbnr 211/1. Nytt tiltak berører også gbnr 208/9, men innenfor reservatet berøres kun gbnr 211/1. Det ble beskrevet at gravemaskin skulle kjøre på land ved siden av kanalen på Anders Ulleren sin eiendom (211/1) på grunn av artsregistreringer på andre siden av kanalen. Det ville bli lagt vekt på skånsom graving utført av innleid profesjonell aktør. Antatt varighet for tiltaket var 1,5 arbeidsdag.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Storøysundet-Sælabonn naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vernet ble fastsatt ved kongelig resolusjon 22.06.2018. Formålet med naturreservatet er å bevare truet og sårbar natur i form av et stort og sammenhengende våtmarksområde av stor økologisk betydning for plante- og dyreliv. Området har særskilt verdi i form av svært store forekomster av naturtypen evjer, bukter og viker, med høy biologisk produksjon og et rikt biologisk mangfold, samt store, grunne våtmarker som er viktige raste- og næringsområder for våtmarksfugler. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

I henhold til § 3 i verneforskriften er all vegetasjon, herunder døde busker og trær, vernet mot skade og ødeleggelse. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Området er også vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som for eksempel uttak, oppfylling og lagring av masser.

I henhold til § 5 er motorferdsel til lands forbudt. Videre defineres hekketiden i § 5 e) fra 15. april til og med 31. juli.

Det er generelt tillatt med vedlikehold av anlegg som er i bruk på vernetidspunktet, i henhold til standard på vernetidspunktet og i samsvar med forvaltningsplanen, men vedlikehold som innebærer graving i våtmarkene er søknadspliktig. I henhold til verneforskriften § 7 kan vi gi tillatelse til nærmere bestemte formål, blant annet vedlikehold av eksisterende anlegg som innebærer

graving i våtmarkene og til nødvendig motorferdsel i forbindelse med slik aktivitet (jmfør § 7 f) og j)). Dette betyr ikke at dere har krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi tillatelse i dette tilfelle.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Vurderingen som ligger til grunn for utvidelse av tillatelsen er den samme som i vedtak av 24.03.2022. Vi viser derfor til denne, se vedlegg.

I tillegg vurderes ytterligere gravearbeider opp mot forstyrrelser på fuglelivet i hekkesesongen. Hekketiden er nå i gang, og det er uheldig med forstyrrelser for fuglelivet i denne perioden. Ut over et knoppsvanepar som har etablert rede lenger nord i vika er vi ikke kjent med om det er noen etablerte hekninger på stedet. Det er likevel forholdsvis tidlig i sesongen og dersom noen fuglers hekking skulle bli skadelidende vil de ha mulighet til å etablere seg på nytt. Av hensyn til fuglelivet er det en fordel om gravearbeidene gjennomføres så raskt som mulig, slik at skadepotensialet for hekkefugl er minst mulig. Det er også praktisk gunstig at arbeidene gjøres før vannstanden igjen øker.

Konklusjon

På denne bakgrunn vurderer vi at det kan gis tillatelse til vedlikehold av kanalen som beskrevet innledningsvis, med hjemmel i verneforskriften § 7 f) og j)). Et vedtak om tillatelse til ytterligere graving medfører en forlengelse av vedtaket om tillatelse som allerede er gitt. Vilårene som stilles er i hovedtrekk de samme, med noen små justeringer. Vi forutsetter igjen at arbeidet medfører at kanalen er tilstrekkelig åpnet for flere år fremover.

Rød linje = vernegrense, grønn linje = allerede utbedret i henhold til tidligere tillatelse, blå linje = ytterligere behov for graving for å sikre vanntilførsel.

Det ble den 20.04.2022 gitt muntlig tillatelse over telefon til å gå i gang med tiltaket. Det ble opplyst om at vilårene for tillatelsen vil være de samme som tidligere. Vedtaket ettersendes. Vi understreker at dette er et særtilfelle hvor vi ønsker å tilgodese landbruksvirksomheten i en kritisk situasjon. Det kan ikke påberegnes tilsvarende tillatelser i fremtiden.

Vi ber igjen om at det vurderes andre muligheter for å sikre vanntilgang som ikke krever regelmessige gravearbeider i reservatet. For fremtiden, ved eventuell ny søknad om opprensning av kanalen, må dette planlegges til vinterhalvåret, utenom sårbare perioder for fuglelivet.

Vedtak

Statsforvalteren gir Anders Ullern og John Reidar Strand tillatelse til opprensning av kanal for jordbruksvanning til Elstøen gartneri på gbnr 211/1 i Hole kommune. Tiltaket innebærer mudring/graving i våtmark og bruk av motorkjøretøy i Storøysundet-Sælabonn naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 7 f) og j).

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Marktrykket på motorkjøretøy som benyttes skal være så lavt som mulig.
- Maskinene skal være rengjort i forkant slik at de ikke bringer med seg frø eller rotfragmenter av fremmede arter, som for eksempel kjempespringfrø.
- Kun den vegetasjonen som er helt nødvendig for å komme frem med gravemaskinen kan fjernes.
- Busker, kvist og mindre trær som kuttes skal fjernes fra verneområdet.
- Eventuelle større trær som det er helt nødvendig å kutte skal bli liggende igjen i verneområdet.
- Oppgravde masser skal fjernes fra reservatet ved enten å bringes til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgå gjenvinning, slik at det opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte.
- All kjøring skal foregå i en trase som følger kanalen. Eventuelle vesentlige kjøreskader må utbedres av tiltakshaver etter anmodning fra Statsforvalteren.
- Tiltaket i sin helhet skal utføres innen 26.04.2022 og i løpet av maksimalt tre dager.
- Dokumentasjon på utført tiltak skal sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken innen 06.05.2022.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har vurdert søknaden etter verneforskriften, forurensingsloven og vannforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Elise Fjellberg
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse til vedlikehold av vanningskanal av
24.03.2022

Kopi til:

Hole kommune	Viksveien 30	3530	RØYSE
VIKEN FYLKESKOMMUNE	Postboks 220	1702	SARPSBORG

Mottakerliste:

John Reidar Strand	Søholsgata 47	3530	Røyse
Anders Ullern	Bønsnesveien 270	3530	RØYSE
Jon Tveiten Skuterud	Bønsnesveien 345	3530	Røyse